Stuk **2112** (2003-2004) – Nr. 1

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

10 februari 2004

ONTWERP VAN DECREET

houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord van 10 december 2003, gesloten tussen de federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voor de samenwerking tussen de beleidsdomeinen van leefmilieu en gezondheid

INHOUD

Blz.

Memorie van toelichting 3

Voorontwerp van decreet 7

Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen 11

Advies van de Raad van State 15

Ontwerp van decreet 27

Bijlage : Samenwerkingsakkoord van 10 december 2003, gesloten tussen de federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voor de samenwerking tussen de beleidsdomeinen van leefmilieu en gezondheid 31

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. SITUERING

Dit ontwerp van akkoord is voornamelijk gericht op het garanderen van het overleg tussen de Federale overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen inzake een gecoördineerd leefmilieu- en gezondheidsbeleid en van de ten uitvoerlegging van het eerste Nationaal Actieplan Milieu-Gezondheid (NEHAP) dat in oktober 2003 werd aangenomen.

Wegens de talrijke bronnen en mogelijke invloeden van milieuverontreiniging op de gezondheid en het grote aantal betrokken actoren, vereist het milieu- en gezondheidsbeleid overleg inzake de met elkaar verbonden en elkaar beïnvloedende actieterreinen. Dit overleg mag geen afbreuk doen aan de respectieve autonomie van de Federale overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen, bij het uitvaardigen en uitvoeren van hun wetgevingen en het inzetten van andere eigen beheersmiddelen.

Bovendien heeft het Koninkrijk België, tijdens de Ministeriële Conferenties Milieu-Gezondheid van de Wereldgezondheidsorganisatie, Regio Europa, in Helsinki (1994) en Londen (1999), de verbintenis aangegaan om een NEHAP op te stellen.

De federale, gewestelijke en gemeenschapsministers die deelnamen aan de Interministeriële Conferentie Leefmilieu verruimd tot de Gezondheid, waren van oordeel dat dit overleg en het uitvoeren van het NEHAP geofficialiseerd diende te worden door middel van een specifiek samenwerkingsakkoord.

II. INHOUD EN DOELSTELLINGEN

De (gemengde) Interministeriële Conferentie Leefmilieu, verruimd tot de Gezondheid, (GICLG) heeft op 31 januari 2001 het beginsel aangenomen van een Samenwerkingsakkoord tussen de Federale overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen, dat specifiek gericht is op de samenwerking tussen leefmilieu en gezondheid. Dit akkoord zal tevens een wettelijke basis verstrekken voor de toepassing in de praktijk van de NEHAP-aanbevelingen.

Het ontwerp van samenwerkingsakkoord moet bovendien het beginsel erkennen van de oprichting van een Vaste Overlegstructuur waarin de bij de gezondheid en het milieu betrokken administratieve en beleidsactoren zijn betrokken.

Na lange onderhandelingen heeft de GICLG op 2 oktober 2002 de tekst aanvaard van het ontwerp van samenwerkingsakkoord.

Bovendien heeft de GICLG het ontwerp van synthese van het NEHAP en zijn aanbevelingen aanvaard. Na afloop van deze raadpleging in februari 2003, werden beide documenten officieel aangenomen tijdens een nieuwe GICLG in april 2003.

De belangrijkste doelstelling van voornoemd samenwerkingsakkoord is het overleg te garanderen tussen de Federale overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen inzake een gecoördineerd beheer van het milieu- en gezondheidsbeleid en de uitvoering van het NEHAP.

Het overleg en de uitvoering zullen gebeuren via 2 lichamen :

1° de (gemengde) Interministeriële Conferentie Leefmilieu die tot de Gezondheid is verruimd (GICLG) ;

2° de Cel Leefmilieu-Gezondheid.

Het samenwerkingsakkoord bekrachtigt alleen maar de bestaande de facto werking van de GICLG, die minstens eenmaal per jaar moet vergaderen. De GICLG bepaalt de algemene prioritaire hoofdlijnen bij de uitvoering en opvolging van het samenwerkingsakkoord. Tevens zal de GICLG de evaluatie van het NEHAP onderzoeken die haar in de helft van de loopduur ervan door de Cel Leefmilieu-Gezondheid is voorgelegd. Ze zal ook de herzieningen van het NEHAP goedkeuren, en zich hiervoor onder meer baseren op de voorstellen van de Cel Leefmilieu-Gezondheid.

De Cel Leefmilieu-Gezondheid is het orgaan dat de GICLG voorbereidt. Ze voert de door haar opgedragen taken uit. Ze is belast met de coördinatie van de opvolging van de tenuitvoerlegging van het NEHAP. Ze evalueert het nadat het halfweg is en stelt aan de GICLG, ten laatste drie maanden voor het afloopt, een bijgewerkt ontwerp en aanbevelingen voor.

Ze organiseert haar werk autonoom en legt jaarlijks aan de GICLG een activiteitenverslag ter goedkeuring voor, dat de aanwending der begrotings- en personeelsmiddelen bevat, alsook een programma van activiteiten voor het komende

werkjaar, met vermelding van doelstellingen en een begroting.

De Cel Leefmilieu-Gezondheid kan uitsluitend op uitdrukkelijk verzoek van de GICLG worden aangesproken voor wat de uitvoering betreft van de internationale verplichtingen op milieu- en gezondheidsgebied. Bij de uitvoering van haar opdrachten wordt de Cel bijgestaan door een vast secretariaat dat de vergaderingen bijeenroept en voorbereidt, een voorstel van agenda opstelt en de verslagen van de vergaderingen opmaakt.

III. COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

De aanhef bevat de verschillende betrokken wettelijke of andere relevante referenties, die de noodzaak in het kader van het samenwerkingsakkoord situeren.

Artikel 1

Artikel 1 geeft een nadere omschrijving van een aantal begrippen zoals deze voor de toepassing van dit samenwerkingsakkoord moeten verstaan worden (NEHAP, Federale overheid, Gewestelijke ministers, Gemeenschapsministers, GICLG, Cel, bijzondere wet).

Artikel 2

Dit artikel omschrijft de doelstellingen van het samenwerkingsakkoord, zijnde enerzijds de redactie, opvolging van de uitvoering en herziening van het NEHAP en anderzijds het bieden van de mogelijkheid om, daar waar de bevoegdheden verdeeld zijn tussen verschillende beleidsniveaus, acties en gemeenschappelijke projecten goed te keuren die aan bepaalde criteria beantwoorden en een gemeenschappelijke financiering vereisen.

Artikel 3

Artikel 3 beschrijft de taken van de GICLG en van de Cel, zijnde overleg tussen de contracterende Partijen inzake een gecoördineerd milieu- en gezondheidsbeleid.

Artikel 4

Artikel 4 bepaalt dat de GICLG wordt voorgezeten door de minister of staatssecretaris die bevoegd is voor het leefmilieu. Ze vergadert minstens eenmaal per jaar.

Artikel 5

Dit artikel omschrijft de taken waarvoor de GICLG zal instaan, met name de uitwerking en opvolging van het samenwerkingsakkoord, de bepaling van de algemene prioritaire lijnen voor de uitvoering van het NEHAP, evaluatie en herziening van het NEHAP.

Artikel 6

Artikel 6 stelt dat de GICLG het jaarlijkse activiteitenverslag onderzoekt dat is voorgelegd door de Cel alsook haar activiteitenprogramma, haar doelstellingen en haar begroting voor het daaropvolgende werkjaar en keurt dit laatste goed.

Artikel 7

Dit artikel stelt dat de GICLG een eigen huishoudelijk reglement zal hebben.

Artikel 8

Artikel 8 omschrijft de taken van de Cel die onder het gezag staat van de GICLG.

Artikel 9

Artikel 9 bepaalt de samenstelling van de Cel, zijnde één lid aangeduid door elk van de ministers van gezondheid en leefmilieu van de beleidsniveaus die contracterende Partij zijn bij het samenwerkingsakkoord.

Artikel 10

Dit artikel stelt dat de voorzitter van de Cel jaarlijks en volgens beurtrol wordt aangeduid uit zijn leden en hij bijgestaan wordt door een ander lid van de andere sector en van een ander beleidsniveau. Zo er geen consensus is over de eerste voorzitter van de Cel, wordt deze aangewezen door de voorzitter van de GICLG.

Artikel 11

Artikel 11 stelt dat de Cel ten minste om de drie maanden samenkomt.

Artikel 12

Dit artikel stelt dat de Cel een eigen huishoudelijk reglement zal hebben. Tevens dient de Cel aan de GICLG een gedetailleerd programma van haar activiteiten en een verslag van haar werkzaamheden voor te leggen.

Artikel 13

Artikel 13 bepaalt dat de Cel wordt bijgestaan door een vast secretariaat.

Artikel 14

Artikel 14 handelt over de uitvoering van de internationale verplichtingen op het gebied van milieu en gezondheid. De GICLG kan een opdracht of welomlijnde taken toevertrouwen aan de Cel.

Dit artikel, dat qua formulering algemeen blijft, zal het met name mogelijk maken om uitvoering te garanderen van sommige aspecten van het Protocol inzake water en gezondheid bij het Verdrag van Helsinki van 1992 inzake de bescherming en het gebruik van grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren, ondertekend te Londen op 17 juni 1999 (onder meer vaststelling van nationale doelstellingen, samen met streefdata, compilatie van gegevens en rapportering aan het secretariaat van het protocol, enz.). Dit protocol, dat zou kunnen in werking treden in 2004, wordt niet uitdrukkelijk vermeld in artikel 14 om reden dat het niet zou moeten herzien worden in geval een nieuw internationaal (juridisch bindend) document tot stand komt op het gebied van milieu en gezondheid.

Artikel 15

Artikel 15 bepaalt dat de federale overheid 100% van de vergaderkosten van de GICLG draagt.

Artikel 16

Dit artikel behandelt de werkingskosten van de Cel. Er wordt een verdeelsleutel vastgelegd tussen de verschillende contracterende Partijen. De verdeelsleutel is de volgende :

– Federale overheid : 30% ;

– Vlaamse Gemeenschap en Gewest : 39% ;

– Franse Gemeenschap : 6% ;

– Duitstalige Gemeenschap : 0,5% ;

– Brussels Hoofdstedelijk Gewest : 3,25% ;

– Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie : 2% ;

– Franse Gemeenschapscommissie : 1,25% ;

– Waalse Gewest : 18%.

Artikel 17

Artikel 17 stelt dat de in artikel 16 bedoelde verdeelsleutel van toepassing zal zijn voor de acties en projecten die stroken met bepaalde criteria, goedgekeurd door de GICLG op voorstel van de Cel en die een gemeenschappelijke financiering vereisen.

Artikel 18

Dit artikel bepaalt dat de federale overheid 100% van de personeels- en werkingskosten van het vaste secretariaat van de Cel draagt, die ten minste 3 personen moet omvatten.

Artikel 19

Artikel 19 regelt de geschillen tussen de contracterende partijen die kunnen voortvloeien uit de interpretatie of uitvoering van onderhavig samenwerkingsakkoord. In eerste instantie wordt het geschil voorgelegd aan de GICLG. Wanneer binnen de GICLG geen consensus kan worden bereikt, zal het geschil voorgelegd worden aan een rechtscollege zoals bedoeld in artikel 92bis, § 5 en 6 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Elke contracterende Partij wijst een lid aan van het rechtscollege. De werkingskosten van het rechtscollege worden verdeeld over de Federale overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen overeenkomstig de verdeelsleutel zoals voorzien in artikel 16 van het samenwerkingsakkoord.

Artikel 20

Dit artikel behandelt de inwerkingtreding van het samenwerkingsakkoord.

Artikel 21

Artikel 21 stelt dat de contracterende partijen hun vertegenwoordigers in de Cel aanduiden binnen drie maanden volgend op de inwerkingtreding van het samenwerkingsakkoord.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking,

Ludo SANNEN

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen,

Adelheid BYTTEBIER

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord, gesloten tussen de federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voor de samenwerking tussen de beleidsdomeinen van milieu en gezondheid

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de minister-president van de Vlaamse regering, de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking en de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Het samenwerkingsakkoord, gesloten tussen de federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voor de samenwerking tussen de beleidsdomeinen van milieu en gezondheid, zal volkomen uitwerking hebben voor het Vlaamse Gewest.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

PATRICK DEWAEL

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking,

Mieke VOGELS

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw,

Vera DUA

ADVIES VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

MiNa-Raad
Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
Openbaar adviesorgaan ten behoeve van de Vlaamse regering

Aan Mevrouw Vera Dua
Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw
Alhambra
Emiel Jacqmainlaan 20
1000 Brussel

Datum: **3 april 2003**
Uw Ref.: **AMINAL/DTG/DA/222/M&G en AMINAL/DTG/BD/3005/M&G**
Onze Ref.: **03.04/L3/03/304**
Betreft: **Uw adviesvraag omtrent het voorontwerp van het Nationaal Actieplan Milieu en Gezondheid (NEHAP) en de Samenwerkingsovereenkomst Milieu en Gezondheid.**

Mevrouw de minister,

De MiNa-Raad ontving op 18 december 2002 uw brief over het openbaar onderzoek over het voorontwerp van het Nationaal Actieplan Milieu en Gezondheid. In deze brief verzoekt u dat éénieder die het aanbelangt en interesseert het voorontwerp bekijkt en er zijn mening over geeft. Op 20 maart 2003 ontving de MiNa-Raad een brief van de directeur-generaal van AMINAL met een adviesvraag over het voorontwerp van het Nationaal Actieplan Milieu en Gezondheid en de Samenwerkingsovereenkomst Milieu en Gezondheid. En werd een adviestermijn van 10 werkdagen vooropgesteld.

Op 5 april 2001 heeft de MiNa-Raad op verzoek van het Vlaams Parlement een advies geformuleerd over de band tussen milieu en gezondheid. Voor zijn globale visie over milieu en gezondheid verwijst de MiNa-Raad dan ook naar bovenstaand advies.

Het NEHAP bevat vooral een uitgebreide inventarisatie van de huidige situatie en een zevental zeer algemeen geformuleerde aanbevelingen. Duidelijke doelstellingen ontbreken en prioriteiten worden onvoldoende afgebakend. De MiNa-Raad verwijst naar het federale plan duurzame ontwikkeling (FPDO), waarin in het kader van het NEHAP acties waren aangekondigd inzake water- en luchtkwaliteit, voedingsmiddelen, afvalstoffen, bodem, productbeleid, gevaarlijke stoffen, ioniserende en niet-ioniserende stralingen, geluid, GGO's, bebouwd milieu, ruimtelijke ordening en welzijn van werknemers. Het FPDO bevatte zelf ook al heel wat concretere acties inzake "milieu en gezondheid" (zie §§ 253 – 275). Het NEHAP had daaraan een verdere invulling moeten geven.

De MiNa-Raad vindt het positief dat zoals aangegeven in zijn advies van 5 april 2001 de verstoringsketen als beleidskader wordt gebruikt, maar ziet dit onvoldoende vertaald naar de mogelijkheden van preventie. In de lijn van de aanbevelingen van de Wereldgezondheidsorganisatie inzake de opmaak van een NEHAP, moet een preventief beleid inzake gezondheid noodzakelijk gepaard gaan met concrete acties om de milieuverontreiniging terug te dringen. Dergelijke acties zijn prioritair. De MiNa-Raad betreurt dat daar slechts één maatregel aan gewijd is, bovendien slechts in zeer algemene termen en op lange termijn (zie aanbeveling 4, maatregel 7).

De MiNa-Raad vindt het belangrijk dat de relatie wordt gelegd tussen de ontwikkeling van geïntegreerde databanken en van een preventief beleid[1]. Dit preventief beleid behelst o.a. het preventief spoor in de milieuverstoringsketen. Bij het preventief spoor wordt er gekeken naar de "druk" en daaruit worden de lessen getrokken ten aanzien van de "toestand" en de "impact". Op basis van gegevens hogerop in de milieuverstoringsketen (druk) en aan de hand van dispersiemodellen (die het gedrag van een stof in het milieu voorspellen) kunnen blootstellingen en effecten lager in de milieuverstoringsketen berekend worden en kan preventief opgetreden worden, m.a.w. er kan worden ingegrepen vooraleer er impact is op de mens.

De MiNa-Raad is ervan overtuigd dat het samenwerkingsakkoord nodig is voor een efficiënte en effectieve uitvoering van het NEHAP. Coördinatie mag echter geen oorzaak zijn van minder strenge doelstellingen of uitstel. Heel concreet betekent dit dat gelijkheid van de doelstellingen voor het hele land niet ten koste mag gaan van het ambitieniveau. In het verleden heeft de Raad bij herhaling vastgesteld dat een coördinatie voor een Belgische aanpak geregeld leidt tot minder ambitieuze doelstellingen[2]. De Raad kan bijgevolg enkel instemmen met een samenwerkingsakkoord indien er garanties zijn dat een gezamenlijke aanpak geen argument wordt tegen een meer ambitieuze regionale aanpak.

In de hoop U hiermee van dienst te zijn,

Met de meeste hoogachting,

Prof. dr. R. F. Verheyen
Voorzitter

Kopie aan mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking

---

[1] In paragraaf 37 van zijn advies van 5 april 2002 doet de Raad een aantal concrete aanbevelingen m.b.t. de gewenste databank(en).

[2] MiNa-Raad, Advies van 5 oktober 2000 over het besluit van de Vlaamse regering tot wijziging van de basismilieukwaliteitsnormen van enkele gevaarlijke stoffen in oppervlaktewater, 2000/27, 23 p.
MiNa-Raad, Briefadvies van 14 oktober 2002 betreffende de ontwerpvoorstellen van de nieuwe verdragen voor de bescherming van de Schelde en Maas, 2002/45, 3.p.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 35.453/VR

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, verenigde kamers, op 8 mei 2003 door de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw verzocht haar van advies te dienen over een voorontwerp van wet "houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord, gesloten tussen de federale staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de samenwerking tussen de beleidsdomeinen van milieu en gezondheid", heeft op 24 juni 2003 het volgende advies gegeven :

35.453/VR

Strekking van het voorontwerp van decreet

Door middel van het voorontwerp van decreet willen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest instemming betuigen met het samenwerkingsakkoord van 14 april 2003 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, voor de samenwerking in de beleidsdomeinen milieu en gezondheid.

Volgens artikel 2 van het samenwerkingsakkoord heeft het akkoord tot doel :

"1. in te staan voor de coördinatie van de redactie, de opvolging van de uitvoering en de herziening van het NEHAP;

2. in te staan, daar waar de bevoegdheden zijn verdeeld tussen de partijen van het huidig akkoord, voor een gecoördineerde uitvoering van het NEHAP, in de mate dat de betreffende acties en projecten beantwoorden aan criteria van intersectorialiteit, interterritorialiteit en transdiscipline en een gemeenschappelijke financiering vereisen."

Het "NEHAP" wordt in artikel 1, 1°, van het akkoord als volgt gedefinieerd :

"het Nationale Actie Plan Milieu-Gezondheid waarin de voornaamste federale, gewestelijke en gemeenschapsgegevens opgenomen zijn voor wat betreft de relaties tussen leefmilieu en gezondheid en de plannen en acties die door de betrokken autoriteiten geleid worden".

Daarnaast luidt artikel 3 van het akkoord als volgt:

"Het overleg tussen de Federale autoriteiten, de Gewesten en de Gemeenschappen inzake een gecoördineerd milieu- en gezondheidsbeleid vindt plaats in het kader van het huidig akkoord."

In de artikelen 4 tot 7 worden de bevoegdheden opgesomd van de "(Gemengde) Interministeriële Conferentie voor Leefmilieu verruimd tot de Gezondheid" (GICLG). Artikel 4 regelt tevens het voorzitterschap en de frequentie van de vergaderingen van de GICLG.

35.453/VR

De artikelen 8 tot 14 bepalen de samenstelling, de bevoegdheden en de belangrijkste regels voor de werking van de "Cel Milieu-Gezondheid".

De artikelen 15 tot 18 hebben betrekking op de budgettaire aspecten van het akkoord, terwijl de artikelen 19 tot 21 respectievelijk betrekking hebben op de beslechting van geschillen betreffende de interpretatie en de toepassing van het akkoord, op de inwerkingtreding ervan en op de aanwijzing van de leden van de Cel Milieu-Gezondheid.

*
* *

I. Het samenwerkingsakkoord

Algemene opmerking

Uit de artikelen 2 en 3 van het samenwerkingsakkoord blijkt dat het akkoord strekt tot het vaststellen van een algemeen kader voor "overleg" (1) tussen de partijen die betrokken zijn bij het beleid inzake gezondheid en leefmilieu, met het oog op een "gecoördineerd beleid" (2) in die aangelegenheden. De beoogde doelstellingen bestaan erin "in te staan voor de coördinatie van de redactie, de opvolging van de uitvoering en de herziening van het NEHAP" en "in te staan (...) voor een gecoördineerde uitvoering van het NEHAP" (3).

Aldus opgevat kunnen noch de bevoegdheden die opgedragen worden aan de organen die bij het akkoord worden opgericht, noch het "NEHAP" zelf derwijze worden ten uitvoer gelegd dat het akkoord een beslissingsbevoegdheid verleent die van dien aard is dat de partijen bij het akkoord daardoor voor de toekomst gebonden zouden zijn op normatief vlak. Het akkoord vormt alleen een institutioneel kader met het oog op de organisatie van het overleg tussen de bevoegde overheden en de uitvoering en

---

(1) Artikel 3 van het akkoord.

(2) Ibid.

(3) Artikel 2 van het akkoord.

bijwerking van een instrument, het "NEHAP", dat gedefinieerd wordt als een plan dat relevante gegevens bevat en waarin de plannen en acties van elk van die overheden met naleving van hun bevoegdheden worden vermeld [4]. In de vierde overweging van de aanhef staat overigens dat het aldus georganiseerde "overleg ... geen afbreuk mag doen aan de respectieve autonomie" van de bevoegde overheden "bij het uitvaardigen en het uitvoeren van hun wetgevingen en hun andere eigen beheersmiddelen".

De bevoegdheden die aan de GICLG worden opgedragen bij artikel 5 van het voorliggende akkoord, welke bestaan in "(het vaststellen van) de algemene prioritaire hoofdlijnen (...) voor de uitwerking en de opvolging van" het akkoord en in "(het bepalen van) de algemene prioritaire lijnen voor het opstarten en het opvolgen van NEHAP", moeten in het licht van de zopas gemaakte analyse worden geïnterpreteerd en kunnen geen enkele beslissingsbevoegdheid inhouden waardoor aan de partijen bij het samenwerkingsakkoord verplichtingen voor de toekomst zouden worden opgelegd. Zo ook kan, doordat aan het NEHAP geen enkele bindende kracht wordt verleend, worden aanvaard dat de GICLG "de herzieningen" van dat instrument aanneemt, zoals bepaald wordt in artikel 5, laatste lid, van het akkoord.

De "acties en projecten" die de GICLG krachtens artikel 17 kan "goedkeuren", zijn die waarvan sprake is in de artikelen 1.1 en 2.2 van het akkoord en die, volgens de bewoordingen van laatstgenoemde bepaling, alleen betrekking hebben op de "gecoördineerde uitvoering van het NEHAP" "daar waar de bevoegdheden zijn verdeeld tussen de partijen van het huidig akkoord", dat wil zeggen met naleving van de respectieve bevoegdheden van elk van die partijen. Aldus opgevat in het kader van het NEHAP, in verband waarmee eraan herinnerd is dat het geen normatief instrument is, zijn die "acties en projecten" evenmin van normatieve aard en is het dus geoorloofd dat ze door de GICLG worden goedgekeurd.

---

(4) Artikelen 1.1 en 2.2 van het akkoord.

Bij de uitvoering van het samenwerkingsakkoord dienen de daarbij opgerichte organen, inzonderheid de GICLG [5], het aldus vastgestelde institutionele kader na te leven.

Er behoort immers aan herinnerd te worden dat de instemming van de wetgevende macht met een samenwerkingsakkoord ter uitvoering van artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen niet kan impliceren dat bij voorbaat wordt ingestemd met regels die aangenomen zouden worden door organen die in voorkomend geval door het akkoord zouden zijn opgericht en bindend zouden zijn voor de partijen bij dat akkoord. Zoals de Raad van State reeds heeft opgemerkt, betekent de omstandigheid dat instemming vereist is inzonderheid dat de betrokken wetgevende machten vooraf op de hoogte moeten zijn van alle verplichtingen die de partijen bij het akkoord aangaan [6] [7]. Artikel 92*bis*, § 1, tweede lid,

---

(5) Het eventuele probleem ligt anders wat de Cel Leefmilieu-Gezondheid betreft, aangezien de bevoegdheden van die Cel beperkt zijn tot voorbereidende werkzaamheden en tot "de coördinatie van de opvolging" van de handelingen van de GICLG of het NEHAP (zie de artikelen 8 en 17 van het akkoord).

(6) Advies 22.794/8 van 26 oktober 1993 over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van het Vlaams Gewest van 20 april 1994 "tot wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen" (Parl. St., Vl. R., 1993-1994, nr. 485/1, p. 131); advies 23.822/8 van 13 december 1994 over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van het Vlaams Gewest van 19 april 1995 "tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende bedrijfsinterne milieuzorg" (Parl. St., Vl. R., 1994-1995, nr. 719/1, pp. 109-110); advies 24.479/VR, dat op 24 oktober 1995 door de afdeling wetgeving in verenigde kamers is gegeven over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van het Waals Gewest van 16 januari 1997 "portant approbation de l'accord de coopération concernant la prévention et la gestion des déchets d'emballages" (Parl. St., W. Gew. R., 1995-1996, nr. 162/1).

(7) Wordt volgens de rechtspraak van het Hof van Cassatie (Cass., 19 maart 1981, Arr. Cass., 1981, 808), de instemming van de Wetgevende Kamers die vereist is opdat bepaalde verdragen in België uitwerking hebben, in de regel weliswaar verleend na het sluiten van het verdrag, toch kan ze daaraan voorafgaan; zulks is het geval wanneer de wet vaststelt dat een bepaalde materie later door een verdrag zal worden geregeld. In dat geval behoeft het verdrag in dit opzicht geen instemming meer van de Kamers noch bekrachtiging bij wet. Er is evenwel een belangrijk verschil tussen de instemming met een internationaal verdrag en de instemming betuigd met een samenwerkingsakkoord : terwijl de eerste niet tot gevolg heeft de aard van de goedgekeurde rechtsregels te wijzigen, geeft de tweede, naargelang van het geval, kracht van wet, van decreet of van ordonnantie, aan alle bepalingen van het akkoord. Dat verschil staat eraan in de weg dat de redenering met betrekking tot de instemming met internationale verdragen, wordt getransponeerd naar de instemming met samenwerkingsakkoorden.

van de voormelde bijzondere wet van 8 augustus 1980 bepaalt immers dat de samenwerkingsakkoorden die erin worden opgenoemd eerst uitwerking hebben "nadat" ermee is ingestemd bij wet, decreet of ordonnantie, naargelang van het geval.

Aldus gezien kunnen de bevoegdheden die aan de GICLG worden opgedragen, worden aanvaard in het licht van artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, van de voormelde bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Bijzondere opmerkingen

Dispositief

Artikel 19

Deze bepaling strekt ertoe gebruik te maken van de mogelijkheid die door artikel 92*bis*, § 6, van de voormelde bijzondere wet van 8 augustus 1980 wordt geboden om de geschillen tussen partijen bij het thans onderzochte akkoord voor te leggen aan een rechtscollege dat opgericht en georganiseerd wordt overeenkomstig paragraaf 5 van datzelfde artikel.

Er mag niet uit het oog worden verloren dat volgens artikel 92*bis*, § 5, achtste lid, "de akkoorden ... een regeling voor de werkingskosten van het rechtscollege (treffen)".

Aangezien die kwestie bij de voorliggende tekst niet wordt geregeld, behoort die tekst dienovereenkomstig te worden aangevuld [8].

---

(8) Zie inzonderheid het reeds genoemde advies 24.479/VR en advies 29.051/VR, dat de afdeling wetgeving van de Raad van State op 8 april 1999 heeft gegeven over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van het Waals Gewest van 16 december 1999 "portant approbation de l'accord de coopération concernant à la maîtrise des dangers liés aux accidents majeurs impliquant des substances dangereuses" (Parl. St., W. Gew. R., 1999, nr. 45/1).

35.453/VR

Artikel 20

Artikel 20, eerste volzin, van het samenwerkingsakkoord regelt de inwerkingtreding van het akkoord.

Er dient te worden herinnerd aan de bewoordingen van artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, van de voormelde bijzondere wet van 8 augustus 1980, welke bepaling luidt als volgt :

> "Over de samenwerkingsakkoorden wordt onderhandeld en zij worden gesloten door de bevoegde overheid. De akkoorden die betrekking hebben op de aangelegenheden die bij decreet worden geregeld, alsmede de akkoorden die de Gemeenschap of het Gewest zouden kunnen bezwaren of Belgen persoonlijk zouden kunnen binden, hebben eerst gevolg nadat zij instemming hebben verkregen bij decreet ..."

Het thans onderzochte akkoord maakt deel uit van de samenwerkingsakkoorden waarnaar aldus wordt verwezen.

Bijgevolg zal het akkoord eerst bindende kracht hebben wanneer de wetgevende machten van de betrokken bevoegdheidsniveaus daarmee hebben ingestemd, naargelang van het geval, bij wet, decreet of ordonnantie, en die wet, dat decreet en die ordonnantie in het Belgisch Staatsblad is bekendgemaakt [(9)].

De eerste volzin van de thans onderzochte bepaling, waarin wordt voorgeschreven dat het akkoord "in werking (treedt) vanaf het moment dat de federale en gemeenschappelijke en gewestelijke wetgevers hun instemming hebben gegeven", heeft dan ook geen enkel nut. Het is beter die volzin te schrappen.

---

(9) Zie in dit verband inzonderheid het reeds vermelde advies 29.051/VR en advies 34.593/2 van 26 februari 2003 over een voorontwerp van decreet van de Franse Gemeenschap "portant assentiment à l'avenant modifiant l'accord de coopération conclu le 20 février 1995 par la Commission communautaire française, la Communauté française et la Région wallonne, relatif à la Formation permanente pour les classes moyennes et les petites et moyennes entreprises et à la tutelle de l'Institut de Formation permanente pour les classes moyennes et les petites et moyennes entreprises".

35.453/VR

II. Het voorontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord

1. De datum van het samenwerkingsakkoord, namelijk 14 april 2003, moet worden vermeld, zowel in het opschrift als in artikel 2 van het ontwerp van decreet.

2. In artikel 2 dient de gebruikelijke formule voor de instemming met een samenwerkingsakkoord te worden gebruikt :

"Instemming wordt betuigd met het samenwerkingsakkoord ...".

3. Achteraan in deze bepaling dienen de woorden "voor het Vlaamse Gewest" te worden weggelaten.

35.453/VR

De verenigde kamers waren samengesteld uit

de Heer	W. DEROOVER,	eerste voorzitter van de Raad van State, voorzitter
Mevrouw	M.-L. THOMAS	kamervoorzitter,
de Heren	D. ALBRECHT, P. LEMMENS, P. LIENARDY, P. VANDERNOOT,	staatsraden,
	H. COUSY, J. KIRKPATRICK, J. VELAERS,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouwen	C. GIGOT, A.-M. GOOSSENS,	griffier, toegevoegd griffier.

De verslagen werden uitgebracht door de H. B. SEUTIN, eerste auditeur, en Mevr. A. VAGMAN, adjunct-auditeur. De nota's van het Coördinatiebureau werden opgesteld door Mevr. K. BAMS, referendaris, en de H. Y. CHAUFFOUREAUX, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER, DE EERSTE VOORZITTER,

C. GIGOT W. DEROOVER

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de minister-president van de Vlaamse regering, de Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking en de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Instemming wordt betuigd met het samenwerkingsakkoord van 10 december 2003, gesloten tussen de federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voor de samenwerking tussen de beleidsdomeinen van leefmilieu en gezondheid.

Brussel, 16 januari 2004.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking,

Ludo SANNEN

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen,

Adelheid BYTTEBIER

BIJLAGE

SAMENWERKINGSAKKOORD VAN 10 DECEMBER 2003,
GESLOTEN TUSSEN DE FEDERALE STAAT, DE VLAAMSE GEMEENSCHAP,
DE FRANSE GEMEENSCHAP, DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP,
DE GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE,
DE FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE, HET VLAAMSE GEWEST,
HET WAALSE GEWEST, HET BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE GEWEST
VOOR DE SAMENWERKING TUSSEN
DE BELEIDSDOMEINEN VAN LEEFMILIEU EN GEZONDHEID

Accord de coopération du 10.12.03 entre l'Etat fédéral, la Communauté flamande, la Communauté française, la Communauté Germanophone, la Commission communautaire commune, la Commission communautaire française, la Région flamande, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-capitale visant la collaboration dans les domaines de l'environnement et de la santé.	**Samenwerkingsakkoord van 10.12.03 tussen de Federale Staat, de Vlaamse gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie, het Vlaams Gewest, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, voor de samenwerking tussen de beleidsdomeinen van milieu en gezondheid.**
Vu les articles 38, 39, 136, 137 et 138 de la Constitution ;	Gelet op artikelen 38, 39, 136, 137 en 138 van de Grondwet ;
Vu la loi spéciale de réformes institutionnelles du 08 août 1980 telle que modifiée par les lois spéciales du 08 août 1988, 16 juillet 1993 et 13 juillet 2001, notamment les articles 5§1er I, 1° et 2°, 6§1er II et 92bis § 1er, 5 et 6 ;	Gelet op de Bijzondere wet tot hervorming van de instellingen van 08 augustus 1980 zoals gewijzigd door de bijzondere wetten van 08 augustus 1988, 16 juli 1993 en 13 juli 2001, inzonderheid op de artikelen 5§1, I, 1° en 2°, 6§1, II en 92bis§ 1, 5 en 6;
Vu la loi de réformes institutionnelles pour la Communauté germanophone du 31 décembre 1983, en particulier les articles 4 et 5 ;	Gelet op de wet tot hervorming der instellingen voor de Duitstalige Gemeenschap van 31 december 1983, zoals gewijzigd, inzonderheid op de artikelen 4 en 5 ;
Vu la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises telle que modifiée par les lois spéciales du 16 juillet 1993 et 13 juillet 2001 notamment les articles 4, 42 , 60, 61 et 63 ;	Gelet op de Bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, zoals gewijzigd door de bijzondere wetten van 08 augustus 1988, 16 juli 1993 en 13 juli 2001, inzonderheid op de artikelen 4, 42 , 60, 61 en 63 ;
Vu le Décret (II) du 19 Juillet 1993 de la Communauté Française attribuant l'exercice de certaines compétences de la Communauté française à la Région wallonne et à la Commission communautaire française en particulier l'article 3, 6° ;	Gelet op het Decreet (II) van 19 Juli 1993 van de Franse Gemeenschap tot toekenning van de uitoefening van sommige bevoegdheden van de Franse Gemeenschap aan het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie, inzonderheid op artikel 3,6° ;
Vu le Décret (II) du 22 Juillet 1993 de la Région wallonne attribuant l'exercice de certaines compétences de la Communauté française à la Région wallonne et à la Commission communautaire française en particulier l'article 3, 6° ;	Gelet op het Decreet (II) van 22 Juli 1993 van het Waalse Gewest tot toekenning van de uitoefening van sommige bevoegdheden van de Franse Gemeenschap aan het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie, inzonderheid op artikel 3,6° ;
Vu le décret (II) de la Commission communautaire française du 22 juillet 1993 attribuant l'exercice de certaines compétences de la Communauté française à la Région wallonne et à la Commission communautaire française en particulier l'article 3, 6° ;	Gelet op het Decreet (II) van 22 Juli 1993 van de Franse Gemeenschapscommissie tot toekenning van de uitoefening van sommige bevoegdheden van de Franse Gemeenschap aan het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie, inzonderheid op artikel 3,6° ;
Vu la décision du Comité de concertation Gouvernement-Exécutifs des 9 mai et 13 juin 1989 créant une Conférence interministérielle de l'Environnement ;	Gelet op de beslissing van het Overlegcomité Regering-Executieven van 9 mei en 13 juni 1989, tot oprichting van een Interministeriële Conferentie Leefmilieu ;
Vu le protocole du 27 octobre 1999 réglant les différentes formes de collaboration entre le Gouvernement fédéral et les gouvernements des Communautés et des Régions ;	Gelet op het protocol van 27 oktober 1999 tot regeling van de onderscheiden vormen van medewerking tussen de Federale Regering en de Gemeenschaps- en Gewestregeringen ;
Vu la Circulaire du 12 septembre 1995 relative aux conférences interministérielles ;	Gelet op Omzendbrief van 12 september 1995 betreffende de interministeriële conferenties ;
Vu l'avis du Conseil d'État du 24 juin 2003;	Gelet op het advies van de Raad van State van 24

Considérant les engagements pris lors des conférences ministérielles « Environnement-Santé » de l'Organisation Mondiale de la Santé Région Européenne à Helsinki (1994) et Londres (1999) ;	juni 2003; Overwegende de verbintenissen die zijn aangegaan tijdens de ministeriële Conferenties « Milieu-Gezondheid » van de Wereldgezondheidsorganisatie Regio Europa in Helsinki (1994) en Londen (1999) ;
Considérant la définition des relations entre l'environnement et la santé de l'OMS de 1993. « *Les relations entre l'environnement et la santé recouvrent les aspects de la santé humaine, y compris la qualité de la vie, qui sont déterminés par les facteurs physiques, biologiques, sociaux et psychosociaux de l'environnement. L'environnement comprend les aspects théoriques et pratiques de l'évaluation, de la correction, du contrôle et de la prévention des facteurs environnementaux qui peuvent potentiellement affecter de manière adverse la santé des générations présentes et futures* » ;	Overwegende de definitie van de relaties tussen leefmilieu en gezondheid van de WGO in 1993 : *De relatie tussen milieu en gezondheid omvat de aspecten van de menselijke gezondheid, inclusief de kwaliteit van het leven, die door fysische, biologische, sociale en psychosociale factoren van het milieu worden bepaald. Het omvat de theoretische en praktische aspecten van de evaluatie, van de correctie, van de controle en van de preventie van milieufactoren die mogelijkerwijze op een ongunstige manier de gezondheid van de huidige en de toekomstige generaties beïnvloeden*"
Considérant les nombreuses sources et influences possibles des pollutions environnementales sur la santé et le grand nombre d'acteurs concernés par les relations entre l'environnement et la santé;	Overwegende de talrijke bronnen en mogelijke invloeden van milieuverontreiniging op de gezondheid en het groot aantal betrokken actoren inzake de relaties tussen leefmilieu en gezondheid;
Considérant que la politique de l'environnement et la politique de santé nécessitent des concertations pour les terrains d'actions où elles sont liées et influencées l'une par l'autre, et que cette cohérence doit reposer sur une approche transdisciplinaire la plus opérationnelle possible ;	Overwegend dat het milieubeleid en het gezondheidsbeleid overleg vereisen inzake de met elkaar verbonden en elkaar beïnvloedende actieterreinen, en dat deze samenwerking moet berusten op een zo werkzaam mogelijke transdisciplinaire benadering;
Considérant que la concertation au sujet des relations entre l'environnement et la santé doit respecter l'autonomie respective de l'Autorité fédérale, des Régions et des Communautés quant à son élaboration et son exécution concernant leurs législations et leurs autres outils de gestion propres ;	Overwegende dat het overleg inzake de relaties tussen leefmilieu en gezondheid geen afbreuk mag doen aan de respectieve autonomie van de Federale overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen, bij het uitvaardigen en het uitvoeren van hun wetgevingen en hun andere eigen beheersmiddelen ;
Considérant que le 6ème Programme d'Action Environnemental de l'Union européenne comporte un chapitre dévolu aux relations environnement-santé ;	Overwegende dat het 6de Milieuactieprogramma van de Europese Unie een hoofdstuk over de relaties milieu-gezondheid bevat ;
Considérant qu'un calendrier d'exécution doit accompagner le NEHAP en ce compris une stratégie permettant d'actualiser le NEHAP en vue de prendre en compte l'évolution de la situation dans le domaine des relations environnement-santé;	Overwegende dat er aan het NEHAP een uitvoeringsagenda verbonden moet zijn met een strategie die het mogelijk maakt het NEHAP aan te passen, zodat rekening kan worden gehouden met de evolutie van de toestand op het gebied van de relaties tussen gezondheid en het leefmilieu ;
Considérant que le NEHAP doit être exécuté étape par étape et ses résultats évalués régulièrement ;	Overwegende dat het NEHAP stapsgewijze moet worden uitgevoerd en de resultaten geregeld moeten worden geëvalueerd;
Sur base de ces motifs, l'établissement d'un plan national relatif aux relations entre l'environnement et la santé constitue un progrès permettant la mise en œuvre d'une approche transversale cohérente rassemblant tous les acteurs impliqués dans les domaines de la santé et de l'environnement.	Op grond van die motieven vormt het opstellen van een nationaal plan inzake de relaties tussen leefmilieu en gezondheid een vooruitgang die een samenhangende transversale benadering toelaat waarbij alle betrokken actoren op het gebied van gezondheid en milieu samengebracht worden.
L'Etat fédéral, représenté par le ministre ayant la	De Federale Staat, vertegenwoordigd door de

santé publique dans ses attributions et par la ministre ayant l'environnement dans ses attributions;	minister bevoegd voor Volksgezondheid en de minister bevoegd voor Leefmilieu;
La Communauté flamande, représentée par le gouvernement flamand en la personne de son Ministre-Président, du ministre ayant l'environnement dans ses attributions et du ministre ayant la santé dans ses attributions ;	De Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering, in de persoon van haar minister-president , de minister bevoegd voor Gezondheid, en de minister bevoegd voor Leefmilieu;
La Région wallonne, représentée par le gouvernement wallon en la personne de son Ministre-Président, du ministre ayant l'environnement dans ses attributions et du ministre ayant la santé dans ses attributions ;	Het Waalse Gewest, vertegenwoordigd door de Waalse regering, in de persoon van haar minister-president , de minister bevoegd voor Gezondheid, en de minister bevoegd voor Leefmilieu;
La Région de Bruxelles-Capitale, représentée par le gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale en la personne de son Ministre-Président et du ministre ayant l'environnement dans ses attributions ;	Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest , vertegenwoordigd door de Brusselse Hoofdstedelijke regering, in de persoon van haar minister-voorzitter , en de minister bevoegd voor Leefmilieu;
La Communauté française, représentée par le gouvernement de la Communauté française en la personne de son Ministre-Président et par le ministre ayant la santé dans ses attributions ;	De Franse Gemeenschap vertegenwoordigd door de Franse Gemeenschapsregering, in de persoon van haar minister-president en de minister bevoegd voor Gezondheid;
La Communauté Germanophone, représentée par le gouvernement de la Communauté germanophone en la personne de son Ministre-Président et par le ministre ayant la santé dans ses attributions ;	De Duitstalige Gemeenschap, vertegenwoordigd door de Duitse Gemeenschapsregering, in de persoon van haar minister-president en de minister bevoegd voor Gezondheid;
La Commission communautaire commune, représentée par le Collège réuni de la Commission communautaire commune en la personne de son Président et des membres ayant la politique de santé dans leurs attributions ;	De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, vertegenwoordigd, door het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, in de persoon van haar voorzitter en de leden bevoegd voor Gezondheidsbeleid;
La Commission communautaire française, représentée par le Collège de la Commission communautaire française en la personne de son Président et par le membre ayant la politique de santé dans ses attributions ;	De Franse Gemeenschapscommissie, vertegenwoordigd door het College van de Franse Gemeenschapscommissie, in de persoon van haar voorzitter en de lid bevoegd voor Gezondheidsbeleid;
Exerçant conjointement leurs compétences respectives ont convenu ce qui suit :	Die hun eigen bevoegdheden gezamenlijk uitoefenen, zijn overeengekomen wat volgt:
Chapitre 1. – Définitions	**Hoofdstuk 1 - Definities.**
Article 1	Artikel 1
Dans le présent accord on entend par :	In dit samenwerkingsakkoord dient te worden verstaan onder:
1. NEHAP : le plan national d'action environnement-santé reprenant les principales données fédérales, régionales et communautaires en ce qui concerne les relations entre l'environnement et la santé et les plans et actions menés par les autorités concernées ;	1. NEHAP: het Nationale Actie Plan Milieu-Gezondheid waarin de voornaamste federale, gewestelijke en gemeenschapsgegevens opgenomen zijn voor wat betreft de relaties tussen leefmilieu en gezondheid en de plannen en acties die door de betrokken autoriteiten geleid worden;
2. Autorité fédérale : les ministres et/ou Secrétaires d'Etat ayant la Santé publique et/ou l'Environnement dans leurs attributions;	2. Federale overheid: de ministers en/of staatssecretarissen die de volksgezondheid en/of het leefmilieu onder hun bevoegdheid hebben;
3. Ministres régionaux : les ministres ayant dans	3. Gewestelijke ministers: de ministers die het

leurs attributions l'environnement et la politique de l'eau, tels que définis à l'article 6§1er II de la loi spéciale; ainsi que la politique de santé, telle que définie à l'article 5§1er I 1° de la loi spéciale;	leefmilieu en het waterbeleid, zoals bepaald in artikel 6, §1 , II, van de bijzondere wet, en gezondheid, zoals bepaald in artikel 5,§1 , I 1°, van de bijzondere wet, tot hun bevoegdheid hebben;
4. Ministres communautaires : les ministres ayant dans leurs attributions la politique de santé, telle que définie à l'article 5§1er I, 1° et 2° de la loi spéciale;	4. Gemeenschapsministers: de ministers die de gezondheid, zoals bepaald in artikel 5, §1I, 1° en 2° van de bijzondere wet, tot hun bevoegdheid hebben;
5. CIMES : La Conférence Interministérielle (mixte) de l'Environnement élargie à la Santé;	5. GICLG: De (Gemengde) Interministeriële Conferentie voor Leefmilieu verruimd tot de Gezondheid;
6. Cellule : La Cellule Environnement-Santé en tant que structure de concertation dans le domaine des relations entre l'environnement et la santé établie par le présent accord entre l'Autorité fédérale, les Régions et les Communautés;	6. De Cel: De Cel Leefmilieu-Gezondheid als de Overlegstructuur op het gebied van de relaties tussen leefmilieu en gezondheid , die door dit akkoord is opgericht tussen de Federale overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen.
7. La loi spéciale : La loi spéciale de réformes institutionnelles du 08 août 1980 telle que modifiée par les lois spéciales du 08 août 1988, 16 juillet 1993 et 13 juillet 2001.	7. De Bijzondere wet: De Bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 08 augustus 1980 zoals gewijzigd de door de bijzondere wetten van 08 augustus 1988, 16 juli 1993 en 13 juli 2001.
Chapitre 2. – Objectif(s)	**Hoofdstuk 2. - Doelstelling(en)**
Article 2	Artikel 2
Le présent accord a pour objectif :	Dit samenwerkingsakkoord heeft als doel:
1. de veiller à la coordination de la rédaction, du suivi de la mise en oeuvre et de la révision du NEHAP;	1. in te staan voor de coördinatie van de redactie, de opvolging van de uitvoering en de herziening van het NEHAP;
2. de veiller, là où les compétences sont réparties entre les parties au présent accord, à une mise en œuvre coordonnée du NEHAP dans la mesure où les actions et projets concernés correspondent aux critères d'intersectorialité, d'interterritorialité et de transdisciplinarité et requièrent un financement commun.	2. in te staan, daar waar de bevoegdheden zijn verdeeld tussen de partijen van het huidig akkoord, voor een gecoördineerde uitvoering van het NEHAP, in de mate dat de betreffende acties en projecten beantwoorden aan criteria van intersectorialiteit, interterritorialiteit en transdiscipline en een gemeenschappelijke financiering vereisen.
Chapitre 3. - Missions, structure et fonctionnement de la Conférence et de la Cellule Environnement-Santé.	**Hoofdstuk 3. - Taken, structuur en werking van de Conferentie en de Cel Leefmilieu-Gezondheid.**
Article 3: Missions	Artikel 3: Taken
La concertation entre l'Autorité fédérale, les Régions et les Communautés concernant une gestion coordonnée des politiques d'environnement et de santé a lieu dans le cadre du présent accord.	Het overleg tussen de Federale autoriteiten, de Gewesten en de Gemeenschappen inzake een gecoördineerd milieu- en gezondheidsbeleid vindt plaats in het kader van het huidig akkoord.
Section 1. – La CIMES	Afdeling 1- De GICLG
Article 4	Artikel 4
La CIMES est présidée par le ministre ou secrétaire d'état ayant l'environnement dans ses attributions. Elle se réunit au minimum une fois par année civile et veille à la bonne exécution du présent accord.	De GICLG wordt voorgezeten door de minister of staatssecretaris die het leefmilieu tot zijn bevoegdheden heeft . Ze vergadert minstens eenmaal per kalenderjaar. Ze ziet toe op de goede uitvoering van dit akkoord.
Article 5	Artikel 5
La CIMES détermine les axes généraux prioritaires dans la mise en œuvre et le suivi du présent accord de coopération.	De GICLG stelt de algemene prioritaire hoofdlijnen vast voor de uitwerking en de opvolging van dit samenwerkingsakkoord.

Elle détermine les axes généraux prioritaires dans la mise en œuvre et le suivi du NEHAP. Elle examine l'évaluation du NEHAP qui lui est soumise à la moitié de la durée globale de celui-ci par la Cellule Environnement-Santé. Elle adopte les révisions du NEHAP, en se basant notamment sur les propositions faites par la Cellule Environnement-Santé.	Ze bepaalt de algemene prioritaire lijnen voor het opstarten en het opvolgen van NEHAP. Ze onderzoekt de NEHAP-evaluaties die door de Cel Leefmilieu-Gezondheid zijn voorgelegd naar aanleiding van het verstrijken van de helft van de looptijd van het plan. Ze neemt, al dan niet in gewijzigde vorm, de herzieningen van het NEHAP aan die door de Cel Leefmilieu-Gezondheid zijn voorgesteld.
Article 6	Artikel 6
La CIMES examine le rapport d'activité annuel soumis par la Cellule Environnement-Santé ainsi que son programme d'activité, ses objectifs et son budget pour l'année de travail à venir et l'approuve éventuellement après modifications.	De GICLG onderzoekt het jaarlijks activiteitenverslag dat is voorgelegd door de Cel Leefmilieu-Gezondheid alsook haar programma van activiteiten, doelstellingen en begroting voor het daaropvolgende werkjaar en keurt het, al dan niet in gewijzigde vorm, goed.
Article 7	Artikel 7
La CIMES adopte son propre règlement d'ordre intérieur lors de sa première réunion suivant la signature de cet accord.	De GICLG aanvaardt haar eigen huishoudelijk reglement tijdens de eerste vergadering die volgt op de ondertekening van dit akkoord.
Section 2– La Cellule Environnement Santé	Afdeling 2 – De Cel Milieu-Gezondheid
Article 8	Artikel 8
La Cellule est l'organe préparatoire de la CIMES. Elle exécute les tâches qui lui sont dévolues par celle-ci. La Cellule est chargée de la coordination du suivi de la mise en oeuvre du NEHAP. Elle l'évalue à mi-parcours et propose à la CIMES, au plus tard trois mois avant l'échéance de celui-ci, un projet actualisé de NEHAP et des recommandations.	De Cel is het voorbereidend orgaan van de GICLG. Zij voert de taken uit die haar door deze zijn toevertrouwd. De Cel is belast met de coördinatie van de opvolging van het uitvoeren van het NEHAP. Zij zorgt voor een tussentijdse evaluatie en legt aan de GICLG, uiterlijk drie maanden voordat deze bijeenkomt, een geactualiseerd voorstel van het NEHAP met aanbevelingen voor.
Article 9	Artikel 9
La Cellule est composée comme suit : 1 représentant désigné par chaque ministre fédéral et régional de l'environnement et chaque ministre fédéral, régional et communautaire de la santé.	De Cel is als volgt samengesteld : 1 vertegenwoordiger aangeduid door elke federale en gewestelijke minister van leefmilieu en elke federale, gewestelijke en gemeenschappelijke minister van gezondheid.
Article 10	Artikel 10
La Cellule désigne parmi ses membres, sur une base annuelle et par consensus, un président selon la rotation suivante : Autorité fédérale-Régions-Communautés. Il est assisté par un vice-président issu d'un autre niveau de pouvoir et de l'autre secteur. En cas d'absence de consensus, le président en fonction reste en charge aussi longtemps qu'un successeur n'est pas choisi. En cas d'absence de consensus concernant le premier président de la Cellule, celui-ci sera désigné par le président de la CIMES.	De Cel wijst jaarlijks en bij consensus, uit zijn leden een voorzitter aan, volgens de beurt rol: Federale overheid-Gewesten-Gemeenschappen. Hij wordt bijgestaan door een ondervoorzitter van een ander beleidsniveau en een andere sector. Zo er geen consensus is, blijft de in functie zijnde voorzitter aan zolang er geen opvolger is gekozen. Zo er geen consensus is over de eerste voorzitter van de Cel, wordt deze aangewezen door de voorzitter van de GICLG.
Article 11	Artikel 11
La Cellule se réunit tous les trois mois ou dans les quinze jours suivant la demande d'une majorité de ses membres adressée à son président.	De Cel komt elke drie maanden samen en tevens binnen de vijftien dagen nadat hiertoe een aanvraag door de meerderheid van de leden aan de voorzitter gericht werd.
Article 12	Artikel 12
La Cellule adopte son règlement d'ordre intérieur dans les trois mois suivant son entrée en fonction et le soumet pour approbation à la CIMES. Elle organise de manière autonome son travail et soumet annuellement à la CIMES pour adoption un	De Cel stelt binnen drie maanden na haar inwerkingtreding een huishoudelijk reglement op en legt het ter goedkeuring voor aan de GICLG. Ze organiseert autonoom haar werk en legt jaarlijks, ter goedkeuring , een verslag van haar werkzaamheden

rapport d'activité, incluant l'utilisation des moyens budgétaires et de personnels, ainsi qu'un programme d'activité, incluant objectifs et un budget, pour l'année de travail à venir.	voor aan de GICLG, met vermelding van het gebruik van de begrotingsmiddelen en het personeel, alsook een programma van activiteiten, inbegrepen doelstellingen en begroting, voor het daaropvolgende werkjaar.
Article 13	Artikel 13
Pour la réalisation de ses missions, la Cellule est assistée d'un secrétariat permanent tel que décrit à l'article 18, qui convoque et prépare ses réunions, établit une proposition d'agenda et dresse les procès-verbaux des réunions.	Voor de uitvoering van haar opdrachten, wordt de Cel bijgestaan door een vast secretariaat, zoals beschreven in artikel 18, dat de vergaderingen samenroept en ze voorbereidt, een voorstel van agenda vaststelt en de notulen opstelt.
Section 3 – Dispositions concernant l'exécution des obligations internationales dans le domaine de l'environnement et de santé.	Afdeling 3 - Bepalingen betreffende de uitvoering van internationale verplichtingen op het gebied van Milieu en Gezondheid.
Article 14	Artikel 14
En ce qui concerne cette matière, la cellule est exclusivement saisie à la demande expresse de la CIMES.	Voor wat betreft deze materie, wordt de cel uitsluitend ingeschakeld op het uitdrukkelijk verzoek van de GICLG.
Chapitre 4 - Dispositions budgétaires	**Hoofdstuk 4 - Budgettaire bepalingen**
Article 15	Artikel 15
L'Autorité fédérale prend entièrement à sa charge les frais de réunion de la CIMES prévue au Chapitre 3 Section 1 du présent accord.	De Federale overheid draagt de volledige vergaderkosten van de GICLG, zoals bepaald in Hoofdstuk 3, Afdeling 1 van dit akkoord.
Article 16	Artikel 16
L'Autorité fédérale, les Régions et les Communautés prennent à leur charge, en conformité avec l'article 6, les frais de fonctionnement de la Cellule prévus au Chapitre 3, section 2 et 3 du présent accord. Ces Frais répondront à la clé de répartition suivante : • Autorité fédérale 30% • Communauté et Région flamande 39% • Communauté française 6% • Communauté germanophone 0.5% • Région de Bruxelles-Capitale 3.25% • Commission Communautaire Commune 2% • Commission Communautaire Française 1.25% • Région wallonne 18%	De Federale overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen, overeenkomstig met artikel 6, dragen de werkingskosten van de Cel, bepaald in het Hoofdstuk 3, afdeling 2 en 3 van dit akkoord. Voor die kosten wordt volgende verdeelsleutel toegepast : • Federale overheid 30% • Vlaamse Gemeenschap en Gewest 39% • Franse Gemeenschap 6% • Duitstalige Gemeenschap 0.5% • Brussels Hoofdstedelijke gewest 3.25% • Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie 2% • Franse Gemeenschapscommissie 1.25% • Waalse gewest 18%
Article 17	Artikel 17
La clé de répartition, telle que définie à l'article 16, s'appliquera également aux actions et projets, correspondant aux critères de l'article 2.2, proposés par la Cellule et adoptés par la CIMES, et menés en commun par les parties au présent accord.	De verdeelsleutel, zoals gedefinieerd in artikel 16, zal ook van toepassing zijn voor de acties en projecten die stroken met de criteria van artikel 2.2, voorgesteld door de Cel, goedgekeurd door de GICLG en samen uitgevoerd door de partijen die het huidige akkoord ondertekenen.
Article 18	Artikel 18
Le secrétariat permanent de la Cellule inclut au minimum 1 personne de niveau A et 2 personnes de niveau B. Les frais de personnel et de fonctionnement du secrétariat permanent sont pris en charge par l'Autorité fédérale.	Het vast secretariaat van de Cel omvat minstens 1 persoon van niveau A en 2 personen van niveau B. De kosten voor het personeel en de werkingskosten van het vast secretariaat worden door de Federale overheid gedragen.
Chapitre 5 - Dispositions finales	**Hoofdstuk 5 - Slotbepalingen.**
Article 19	Artikel 19
Tout différend entre les parties relatifs à l'interprétation et la mise en oeuvre du présent	Elk meningsverschil betreffende de interpretatie en de toepassing van het samenwerkingsakkoord wordt

accord est soumis à la CIMES. Si aucun consensus n'est trouvé au sein de celle-ci, le différend est soumis à une juridiction visée par l'article 92 bis § 5 et 6 de la loi spéciale. Chaque partie à l'accord désigne un membre à la juridiction de coopération et notifie par écrit sa décision au président de la CIMES. La juridiction de coopération notifie par écrit sa décision au président de la CIMES. L'Autorité fédérale, les Régions et les Communautés prennent à leur charge, conformément à la clé de répartition prévue à l'article 16, les frais de fonctionnement de la juridiction de coopération.	door partijen binnen de GICLG aangebracht. Zo daar geen consensus wordt bereikt, wordt het geschil voorgelegd aan een rechtscollege zoals bepaald in artikel 92 bis § 5 en 6 van de bijzondere wet. Elke partij bij dit akkoord wijst een lid aan van het rechtscollege en geeft zijn beslissing schriftelijk te kennen aan de voorzitter van de GICLG . Het rechtscollege geeft zijn beslissing schriftelijk te kennen aan de voorzitter van de GICLG. De werkingskosten van het rechtscollege worden verdeeld over de Federale overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen overeenkomstig de verdeelsleutel voorzien in artikel 16 van dit samenwerkingsakkoord.
Article 20	Artikel 20
Le présent accord est publié au Moniteur belge par le SPF Chancellerie du Premier Ministre, à la demande de celle des parties dont le législateur aura donné son assentiment à l'accord en dernier lieu.	Dit samenwerkingsakkoord wordt gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad door de FOD Kanselarij van de Eerste Minister, op aanvraag van deze partij waarvan de wetgever als laatste zijn instemming met het akkoord heeft gegeven.
Article 21	Artikel 21
L'Autorité fédérale, les ministres régionaux et communautaires, désignent les membres de la Cellule dans les trois mois suivant l'entrée en vigueur du présent accord.	De Federale overheid, de gewestelijke en gemeenschapsministers wijzen de leden van de Cel aan binnen drie maanden na de inwerkingtreding van dit akkoord.
Fait à Bruxelles en autant d'exemplaires qu'il y a de parties, le 10.12.03	Opgemaakt te Brussel in evenveel exemplaren als er partijen zijn, op 10.12.03
Pour le Gouvernement fédéral	Voor de Federale regering

La Ministre de l'Environnement **De Minister voor Leefmilieu**

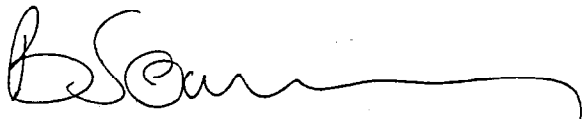
F. VAN DEN BOSSCHE

Le Ministre de la Santé publique **De Minister voor Volksgezondheid**

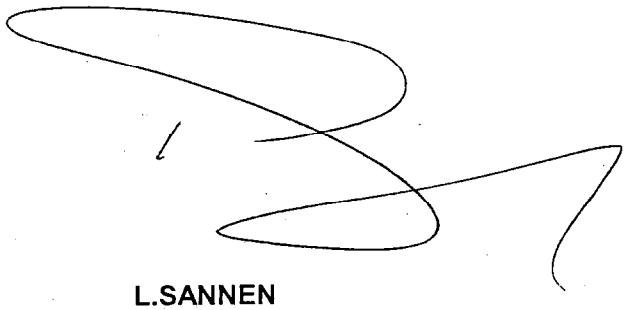
R. DEMOTTE

Pour le Gouvernement flamand	Voor de Vlaamse regering
Le Ministre-Président du Gouvernement Flamand	**De Minister-President van de Vlaamse Regering**

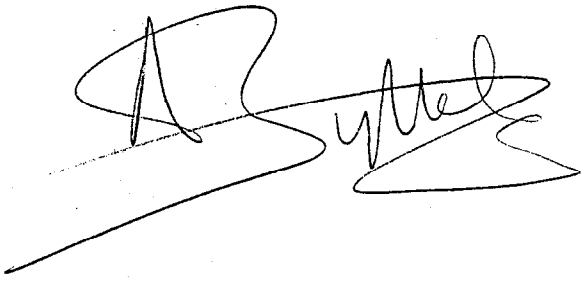
B. SOMERS

Le Ministre flamand de l'Environnement	**De Vlaamse Minister voor Leefmilieu**

L.SANNEN

La Ministre flamande de la Santé	**De Vlaamse Minister voor Gezondheid**

A.BYTTEBIER

Pour le Gouvernement wallon	Voor de Waalse regering
Le Ministre-Président du Gouvernement Wallon	**De Minister-President van de Waalse Regering**

J-C. VAN CAUWENBERGHE

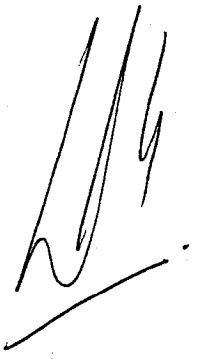
Le Ministre wallon de l'Environnement | **De Waalse Minister voor Leefmilieu**

M. FORET

Le Ministre wallon de la Santé | **De Waalse Minister voor Gezondheid**

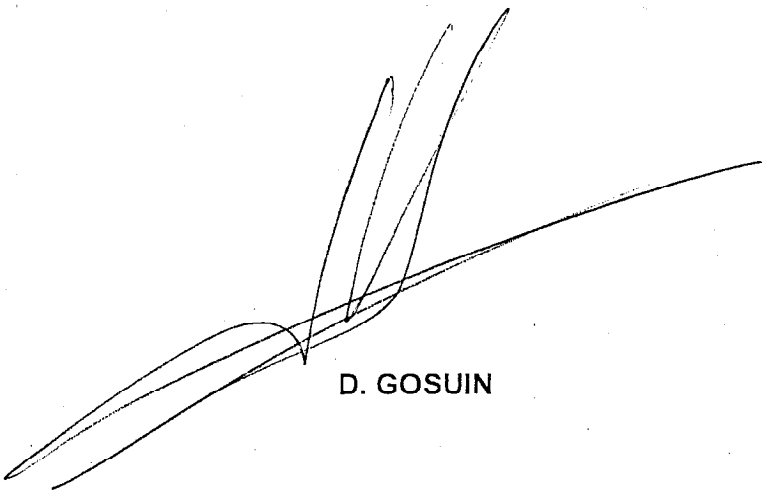
T. DETIENNE

Pour le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale	Voor de Brussels Hoofdstedelijk Gewest regering
Le Ministre-Président du Gouvernement de Bruxelles-Capitale	**De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering**

D. DUCARME

Le Ministre bruxellois de l'Environnement — **De Brusselse Minister voor Leefmilieu**

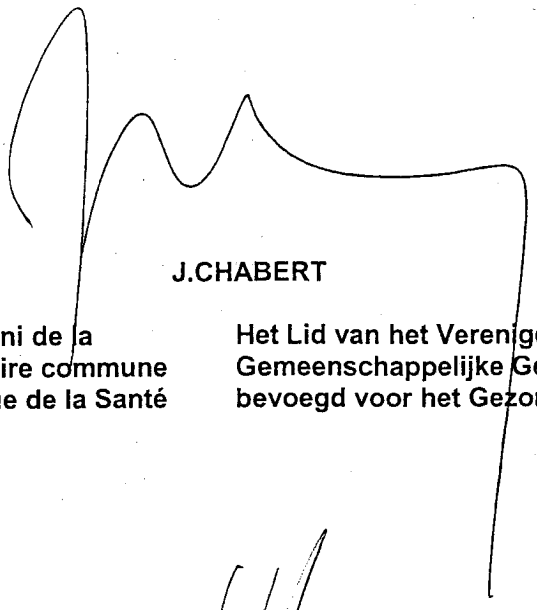
D. GOSUIN

Pour le Collège réuni de la Commission communautaire commune	Voor het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
Le Président du Collège réuni de la Commission communautaire commune	**De Voorzitter van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie**

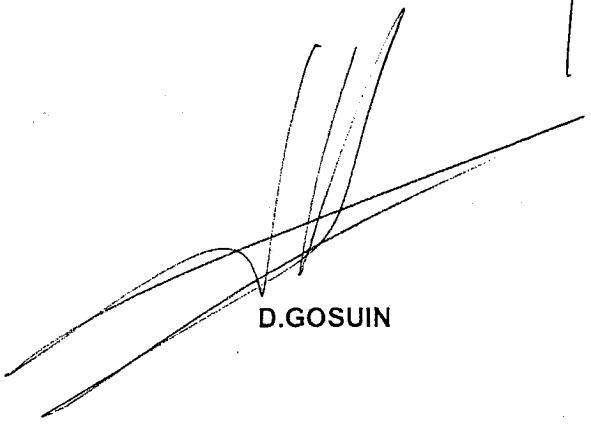
D. DUCARME

Le Membre du Collège réuni de la Commission communautaire commune compétent pour la Politique de la Santé	**Het Lid van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, bevoegd voor het Gezondheidsbeleid**

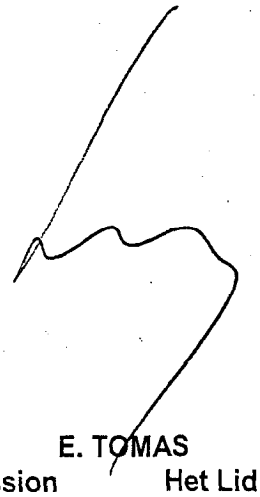
J.CHABERT

Le Membre du Collège réuni de la Commission communautaire commune compétent pour la Politique de la Santé	**Het Lid van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, bevoegd voor het Gezondheidsbeleid**

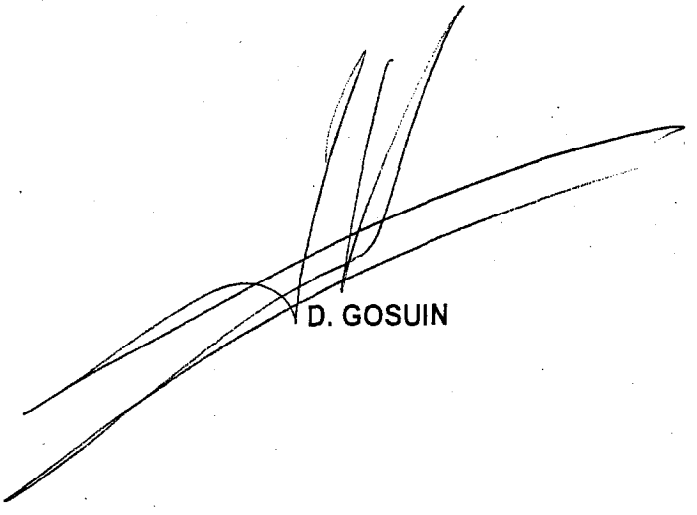
D.GOSUIN

Pour le Collège de la Commission communautaire française	Voor het College van de Franse Gemeenschapscommissie
Le Président du Collège de la Commission communautaire française	**De Voorzitter van het College van de Franse Gemeenschapscommissie**

E. TOMAS

Le Membre du Collège de la Commission communautaire française chargé de la Santé	**Het Lid van het College van de Franse Gemeenschapscommissie bevoegd voor het Gezondheidsbeleid**

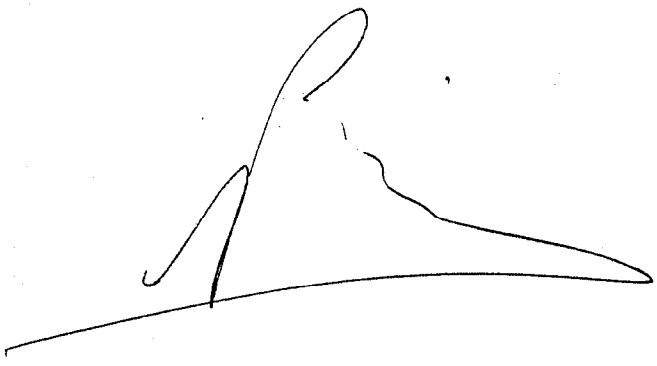
D. GOSUIN

Pour le Gouvernement de la Communauté Germanophone	Voor de Duitstalige Gemeenschapsregering
Le Ministre-Président du Gouvernement de la Communauté germanophone	**De Minister-President van de Duitstalige Gemeenschapsregering**

K-H. LAMBERTZ

Le Ministre germanophone de la Santé **De Duitstalige Minister voor Gezondheid**

H.NIESSEN

Pour le Gouvernement de la Communauté Française	Voor de Franse Gemeenschapsregering
Le Ministre-Président du Gouvernement de la Communauté française	**De Minister-President van de Franse Gemeenschapsregering**

H. HASQUIN

La Ministre francophone de la Santé	**De Franstalige Minister voor Gezondheid**

N. MARECHAL